

Gabriel ANDREESCU

Minorități de practică sexuală?

I. Adepții MISA ca minoritate de conștiință

Recent a fost finalizată o amplă cercetare privitoare la represiunea împotriva Mișcării de Integrare Spirituală în Absolut (MISA) care a documentat actele de discriminare, hărțuire și represiune cărora le cad victime adepții de circa 20 de ani¹. Represiunea a străbătut diferitele etape ale tranziției, înainte și după ratificarea de către România a Convenției europene a drepturilor omului², până la momentul aderării la Uniunea Europeană³ și după acest mare eveniment. Schimbarea președinților, a șefilor serviciilor de informații și a procurorilor generali nu a dus la schimbări de fond asupra acestui proces.

Există două aspecte care dau represiunii MISA o specificitate în raport cu alte cazuri, chiar ample de încălcare a principiilor statului de drept democratic: ampla mobilizare a opiniei publice împotriva celor câteva mii de adepți care formează gruparea, apoi rolul imaginarului sexual în motivarea acțiunilor de discriminare și hărțuire. Comportamentul colectiv căruia i-au căzut victimă membrii grupului este similar cu situații din epoci vitregite de istorie în care majoritatea a diabolizat minorități pentru a le transforma în țap ispășitor. În represiunea împotriva adepților MISA a fost prezentă întreaga panoplie a actelor discriminatorii cărora le cad victime, tradițional, membrii minorităților: ostilitatea la locul de muncă, împiedicarea accesului la servicii, atacurile la demnitatea personală, respingerea unor manifestări ce se bucură de dreptul la viață privată, la asociere și dreptul la conștiință, razii cu rol punitiv și distructiv, împiedicarea accesului la justiție.

Fenomenul de mobilizare contra MISA a fost amorsat prin asocierea comunității adepților cu o pregnantă marcă identitară. Yoghinii Școlii MISA au fost identificați prin următoarele atribute:

- persoanele nu fumează, nu beau alcool, nu mănâncă carne și nu beau cafea, nu răspund la violență în mod violent, ceea ce le deosebește de majoritate, le pun într-o situație de minoritate în raport cu colegii, cu angajatorii, cu opinia publică;
- practicarea yoga i-ar rupe pe adepți de credința creștină ortodoxă, considerată criteriu de onorabilitate în măsura în care aceștia sunt români;
- ar avea manifestări care merită oprobiul public, precum practicarea urinoterapiei ori libertinajul sexual, până la forma sexului în grup.

Plecând de la aceste atribute, unele hrănind imaginarul public în ciuda absenței oricăror probe – sexul în grup – membrii MISA au fost percepuți puternic „diferiți”

¹ *Gabriel Andreescu, Represiunea împotriva MISA din 1990 până în prezent, Ed. Shambala, București, în curs de apariție.*

² Anul 1994.

³ Anul 2007.

de majoritate intrând în condiția unei minorități ușor de hărțuit. Totuși, în ciuda represiunii derulată de-a lungul multor ani de zile, aceștia au rezistat „ca și comunitate”, probând o intensitate a convingerilor care face din mulțimea celor ce au urmat Școala MISA o comunitate de conștiință. Fidelitatea față de grup a permis continuarea activității Școlii MISA chiar după acțiunile brutale din perioada 18 martie - 2 aprilie 2004 confirmând natura de comunitate – minoritate a acestui grup de practicanți yoga – și nu doar de grup profesional.

II. Identitate de „cultură sexuală” în cazul MISA

Cercetarea fenomenului MISA și a reacțiilor publice, instituționale ori private, în ce-l privește, pune în evidență complexitatea aspectelor care au transformat MISA într-o comunitate de conștiință⁴. Oricât de fundamentate moral, atitudini precum refuzul de a mânca carne, a nu fuma, a nu bea alcool, cafea sau alte droguri „comune” au devenit, prin opoziție la comportamentul majorității, elementele unei identități blamate⁵. Totuși, nu formele de abținere au putut mobiliza furia colectivă la proporțiile atinse în cazul MISA. Analiza campaniilor acuzatoare demonstrează că aspectele sexuale au reprezentat elementul central al mobilizării colective împotriva grupului.

Care sunt practicile sexuale asociate cu MISA? Site-ul „yogaesoteric”, numit la un moment dat „site oficial” al MISA conține o rubrică de „tantra yoga” cu următoarele subiecte: „Tantra - Calea Extazului”; „Pătrundeți în universul tantric”; „Cuplu convențional - cuplu spiritual”; „Ce este continența sexuală?”; „Transfigurarea”; „Exercițiile tantrice pentru grupuri de yoghini care se iubesc și vor să aprofundeze practicile Tantra Yoga”; „Tehnici amoroase tantrice”; „Secrete amoroase”; „Tehnici de control a energiei amoroase”; „Poziții sexuale”; „Arta taoistă a iubirii”. Fiecare subiect este apoi detaliat și pus și „la dispoziția” utilizatorului profan, ușor vizibil și ușor de preluat de persoane din afara comunității MISA.

Ca urmare, în partea vizibilă cel puțin, Școala MISA este asociată puternic cu tantra yoga, iar aceasta cu sexualitatea. De notat totuși, în tantra yoga, disciplină de punere în valoare a energiilor profunde ale ființei, tehnicile sexuale nu sunt o dimensiune inerentă. Specifice sunt practicile – în primul rând, meditația – a căror adoptare permite adeptilor o cale rapidă de evoluție spirituală: ei gândesc, acționează și vorbesc astfel încât să atingă iluminarea în viața prezentă⁶. Autorii de referință pentru

⁴ Prezentarea adeptilor MISA drept „comunitate de conștiință” nu face presupuziții și nu are implicații valorice.

⁵ Relevant pentru caracterul arbitrar al judecății publice, amestecarea în cadrul Școlii MISA a unei discipline universaliste, precum yoga, cu manifestări naționaliste ori antiframasonice, nu a generat oprobriul public.

⁶ *Lama Yeshe*, Introduction to Tantra. The Transformation of Desire, Wisdom publication, Boston, 2001, p. 3. Site-ul yogaesoteric dă următoarea definiție: Tantra este „o știință esoterică mistică care se ocupă cu studiul întregului univers, începând cu ființa umană: gândurile, emoțiile, corpul fizic și continuând cu ciclicitatea naturii, cu armonia muzicii și a vibrațiilor, ajungând până la dinamica stelelor și a întregului cosmos (<http://www.yogaesoteric.net/content.aspx?lang=RO&item=3634>)”.

răspândirea tantra yoga în Occident nici nu introduc cititorul vestit în tehnicile sexuale, considerând necesară inițierea directă, sub supravegherea unui guru, pentru a feri discipolul de erori⁷.

Cum doctrina practicii esoterice are relevanță numai pentru „inițiați”, în analiza raporturilor dintre comunitatea adeptilor MISA și majoritate nu contează disciplina în imanența ei, ci reflexia publică asupra opțiunilor și ritualurilor vizibile care sunt astfel creatoare de „identitate”. Aspectelor pur esoterice ale Școlii de yoga MISA, ne-transparente pentru opinia publică, le corespunde în planul exterior o cultură a practicilor sexuale. Nucleul acestei culturi sunt „continența” și „filosofia de cuplu”. Ambele sunt constant evocate în taberele MISA, sunt promovate sistematic prin publicațiile legate de MISA, inclusiv în revista *Yoga Magazin* și pe site-ul yogaesoteric. Pentru minimă introducere în subiect, ar fi de notat că în materialul MISA, continența sexuală este prezentată ca reținere și conservare a potențialului sexual⁸ în timpul actului amoros realizat de către cuplu, potențial care va fi transformat în forme elevate de energie vitală, psihică, mentală și spirituală.

Conform materialelor MISA, opțiunea „cuplului spiritual” constă în practica recunoașterii reciproce a libertății, exprimarea onestă și deschisă a aspirațiilor celor doi iubiți, acceptarea transformărilor, absența geloziei, încrederea care produce conștientizarea independenței fiecăruia dintre cei doi iubiți. Înțelegerea reciprocă echivalentă cu așezarea amândurora pe același rang, autonomia implicând siguranța, deschiderea cuplului, spontaneitatea și armonia, libertatea ca sursă a toleranței, detașării, abandonului, excluderea dominației sau posesiunii, „aventura veselă a evoluției conștiente în doi”, schimbul spontan de roluri, inventarea de noi moduri de a iubi, devoțiunea și dăruirea.

Ipoteza noastră este că această cultură a practicii sexuale, aspect real și vizibil al Școlii MISA reprezintă referința identitară cea mai puternică sub care opinia publică percepe grupul. Ei i se adaugă un amalgam de interpretări și imaginație culpabilizatoare care fac de nerecunoscut partea importantă din viața adeptilor. „Identitatea” atribuită de majoritate nu doar că se rupe de fapte, dar se separă în mod substanțial de identitatea proprie pe care și-o percep – și-o asumă – adeptii MISA.

III. Autoidentificarea, identificarea și problematica „minorităților de practică sexuală”

Arătăm că reperetele prin care membrii Școlii MISA se identifică pe sine îi așează în categoria unei minorități de conștiință. Această identitate este solidară cu exercițiul drepturilor lor individuale: viața privată și familie, de conștiință, de exprimare și asociere. În același timp, ca minoritate de conștiință, membrii Școlii MISA sunt protejați prin dreptul de a nu fi discriminați și hărțuiți, direct sau indirect, individual sau colectiv⁹.

⁷ Ibidem.

⁸ Sperma la bărbat și fluidele sexuale la femeie.

⁹ Legislația românească stabilește explicit caracterul contravențional al discriminării de grup: „Constituie hărțuire și se sancționează contravențional orice comportament pe criteriu de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, gen, orientare

Autoidentificarea reprezintă principiul normativ, dar identitatea reflectă complexa relație dintre modul în care atitudinile majorității și minorității se condiționează și se dezvoltă reciproc în procesul de definire a imaginii de sine și a imaginii despre ceilalți. Felul în care este tratată o minoritate nu depinde în primul rând de identitatea pe care aceasta și-o reclamă și identifică, ci mai ales de „identitatea atribuită” de majoritate. În plus, acțiunile asupra minorității pot, într-un final, să devină o componentă a acestei identități. Exemplul limită este puterea identitară a Holocaustului pentru evrei.

În cazul comunității MISA, opinia publică a fost implicată în definirea identitară a yoghinilor, creând o „identitate de stigmă” în sensul celor patru atribute ale creării stigmei de către majoritate: (a) persoanele diferențiază și etichetează diferențele umane; (b) credințele culturale majoritare sunt legate de cele care denumesc atributele culturale adverse; (c) persoanele etichetate sunt tratate ca grupuri distincte pentru a permite stabilirea unui sentiment al separării între „noi” și „ei”; (d) persoanele astfel etichetate suportă o pierdere a statutului social și discriminări care conduc la crearea de circumstanțe inegale pentru ele”¹⁰.

Conștiința de sine a comunității Școlii MISA a evoluat sub presiunea, vreme de două decenii, a oprobriului și a hărțuirilor la care au fost supuși yoghinii, efect al acestei „atribuiri identitare”. Deși nu avem la dispoziție un studiu asupra schimbărilor privind autoperceperea comunității Școlii MISA, putem distinge câteva elemente ale acesteia, precum marginalitatea, sentimentul de grup amenințat și, în special, conștientizarea de a fi o comunitate puternic distinctă.

Tocmai acest ultim aspect ridică întrebarea dacă „identitatea de practică sexuală” nu produce, cum se întâmplă în cazul persoanelor de orientare sexuală distinctă de cea a majorității, o minoritate specifică, „minoritatea de practică sexuală”? Până unde merge analogia cu minoritățile de orientare sexuală?

Întrebarea e motivată de grija de a nu multiplica „categoriile” dincolo de ceea ce este necesar. Construcția „unui nou tip de minoritate” cere o analogie substanțială. În ce măsură există motive „substanțiale” pentru a vorbi despre o minoritate de practică sexuală în cazul adeptilor MISA?

Primele minorități devenite subiect al unui sistem de garanții au fost minoritățile religioase, iar referințe privind minoritățile naționale apar în constituții și legislație din secolul al XIX-lea. Partea consistentă, modernă, a doctrinei minorităților este însă legată de activitatea Curții Permanente de Justiție (CPJ), instituție a Ligii Națiunilor care veghea asupra respectării tratatelor minorităților și sistemului de protecție în această materie. Îi datorăm CPJ o definiție clasică a minorităților de tip etnocultural, care leagă ideea de comunitate minoritară de existența unei tradiții comune, a voinței membrilor comunității de a și-o prezerva și prin consecință fidelitatea față de comunitate. Tot CPJ a identificat cele două principii ale protecției minorităților, i.e., asigurarea egalității și a unui anumit grad de autodeterminare a minorităților și regula tratamentului diferențiat.

sexuală, apartenență la o categorie defavorizată, vârstă, handicap, statut de refugiat ori azilant sau orice alt criteriu care duce la crearea unui cadru intimidant, ostil, degradant ori ofensiv” [O.G. nr. 137/2000, cu modificări și completări, art. 2 alin. (5)].

¹⁰ Bruce G. Link, Jo C. Phelan, Conceptualizing Stigma, *Annual Review of Sociology*, 2001, p. 363.

Și astăzi, ideile CPJ domină problematica minorităților importante, în principal doctrina minorităților naționale, identificate în Europa cu minoritățile istorice¹¹. Cu timpul, doctrina a deplasat accentul de la dimensiunea relevanței identitare a minorităților la tema vulnerabilității comunităților. Aceasta a dus la extinderea statutului de minoritate la noi categorii, precum „minoritatea gay” ș.a. Schimbarea are, în funcție de context, consecințe juridice. Astfel, hărțuirea unui marș gay nu intră, în România, doar în categoria încălcării unor drepturi fundamentale precum dreptul la exprimare, la asociere și la a nu fi discriminat, dar și în categoria discriminării unui grup. Iată de ce introducerea noțiunii „minoritatea gay” nu reprezintă doar un mod de a vorbi, ci are o relevanță socio-politică directă.

Identificarea unei „minorități de practică sexuală” ar putea fi motivată de recunoașterea vulnerabilități particulare legate de acest tip de identitate (asumată sau atribuită de majoritate). Proporțiile atinse de mobilizarea colectivă împotriva MISA sugerează forța „șovinismului de practică sexuală”. Totuși, exemplul MISA este prea complex ca să putem separa ferm cauzele care au stat la baza supunerii comunității de adeptii la represiune.

IV. „Familia”

Al doilea caz la care regăsim *patternul* minorității de practică sexuală este „Familia”, organizație internațională reprezentată în România de câteva mici nuclee constituite la București, Constanța și Timișoara. „Familia” este numele de astăzi al mișcării de inspirație creștină „Copiii Domnului”, apărută cu peste trei decenii în urmă¹². Există astăzi mai multe lucrări ce susțin a descrie experiența din interiorul comunității¹³ și studii sistematice asupra acestei comunități¹⁴. Informații asupra „Familiei” au rezultate și din evoluția proceselor care au confruntat această organizație radicală cu autorități publice mobilizate de campaniile unor organizații antisectă.

„Familia” este o comunitate de tip *new age*, cu o viață dominată de corpul doctrinar religios. O cercetare de la începutul anilor 2000 stabilea că un procent de 46,6%

¹¹ A se vedea declarațiile și rezervele statelor semnatare la Convenția-cadru pentru protecția minorităților naționale.

¹² Fondatorul, David Brandt Berg (1919-1994), pastor creștin, a început să predice ideile noii grupări a „Copiilor Domnului” în anul 1968, în comunitatea tinerilor adepți ai contraculturii hippy de la Huntington Beach, California, USA.

¹³ A se vedea *Deborah Davis (Linda Berg)*, *Bill Davis*, *The Children of God: The Inside Story*, Marshall Pickering, 1985; *Heaven's Harlots, My Fifteen Years As a Sacred Prostitute in the Children of God Cult*, William Morrow & Company, 1998, retipărită în 1999 cu un nou titlu: *My Fifteen Years in a Sex Cult*, Quill. Veridicitatea unor astfel de texte este contestată de organizație, de unde importanța raportării la cercetările efectuate între timp.

¹⁴ *W. Douglas Pritchett*, *The Children of God/Family of Love: An Annotated Bibliography*, Garland Publishing, 1984; *David E. Van Zandt*, *Living in the Children of God*, Princeton University Press, 1991; *James R. Lewis, J. Gordon Melton*, *Sex, Slander, and Salvation. Investigating The Family/ Children*, Center for Academic Publication, Standford, California, 1994; *James D. Chancellor*, *Life in the Family: An Oral History of the Children of God*, Syracuse University Press, 2000; *William Sims Bainbridge*, *The endtime family. Children of the God*, State University of New York Press, New York, 2002.

dintre membrii comunității citesc din Biblie de mai multe ori pe săptămână, comparativ cu 10,7% – cât dă Global Social Survey (GSS)¹⁵. Nu mai puțin de 99,5% au încercat să convingă alte persoane să creadă în Isus, comparativ cu cât dă GSS: 46,5%¹⁶, deși în viziunea religioasă a comunității „salvarea” nu provine din aderarea la „Familie”. Ca atare, puterea acestui tip de militantism religios nu are legătură cu obiective prozelite. Experiența „te mai naști o dată” a fost trăită de 90,8% din membrii „Familiei”, în raport cu 37,1% – cifra GSS¹⁷.

Opțiunea comunității pentru o viață pământească comandată de credința în Dumnezeu e reflectată în răspunsurile la chestiunea relației dintre biserică și stat. Membrii „Familiei” gândesc în proporție de 61,3% (28,9% valoarea GSS) că un om politic care nu crede în Dumnezeu nu e potrivit pentru politică, 74,1% (față de 37,0% GSS) susțin că ar fi mai bine pentru țară dacă mai multe funcții publice ar fi ocupate de oameni religioși, iar doar 15,4% (față de 51,5% GSS) acceptă că liderii religioși nu ar trebui să influențeze deciziile guvernamentale¹⁸.

După prima perioadă de creștere, „Familia” a fost plafonată numeric de mai mulți factori care ar fi, după William Bainbridge, dispariția, datorită schimbărilor istorice, a mediului uman din care se recrutau membrii săi; tensiunea ce se creează cu mediul sociocultural în care se stabilesc; izolarea față de potențialii membri în urma schimbărilor sociale; un stil de viață care îi îndepărtează pe copiii Domnului de activități misionare; miza pe nașteri în interiorul comunității, în defavoarea primirii de noi membri; un sistem de credințe ce nu se centrează pe extinderea „Familiei”¹⁹.

Comunitatea a suferit o importantă evoluție organizațională în ultimele decenii. Perioada 1992-2000 a fost declarată una a tranziției²⁰. Tendința de transformare, prezentată ca participare la o cultură a inovației și progresului a continuat în ultimii ani²¹. Un motiv au fost represaliile declanșate împotriva unor nuclee din Australia, Franța și Argentina la începutul anilor '90. Reclamații de abuz împotriva copiilor propulsate de grupări antisectă au dus la despărțirea copiilor, pentru o perioadă, de părinți, iar brutalitatea acțiunilor a fost neobișnuită. În toate cazurile, instanțele au stabilit că nu a existat niciun fel de comportament care să dăuneze acestora, iar judecătorii au calificat mijloacele folosite de autorități în termeni foarte aspri²².

¹⁵ William Sims Bainbridge, op.cit., p. 74.

¹⁶ Idem, p. 77.

¹⁷ Ibidem.

¹⁸ Ibidem.

¹⁹ Idem, p. 172.

²⁰ Lonnie Davis, Claire Borowik, The Family International 1992-2002: a time of transition, Lucrare prezentată la Conferința Center for Studies on New Religions, Salt Lake City, Utah, June 20-23, 2002.

²¹ Karen Zerby, Steve Kelly, The Future of the Family International: Establishing a Culture of Innovation and Progress, Lucrare prezentată la Conferința Center for Studies on New Religions, Salt Lake City, Utah, June 11, 2009.

²² A se vedea “Human rights without frontiers”, *Newsletter*, May 2000 și poziția „Familiei”: „Succesul organizației de a-și proteja copiii și de a le asigura acestora condiții optime a fost confirmat ca atare în hotărâri judecătorești și în investigații independente întreprinse la începutul anilor '90 pe un eșantion de aproximativ 700 de copii care făceau parte din comunitățile organizației The Family International (www.thefamilycee.org)”.

În ciuda hotărârilor judecătorești clare, atmosfera creată de procese a urmărit „Familia”, situația copiilor din comunitate devenind o chestiune ridicată constant cu autoritățile din localitățile unde se stabilesc. În luna martie 2010, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecție a Copilului Timiș a făcut o anchetă în sediul nucleului „Familia” stabilit în Timișoara. Raportul a fost pozitiv.

V. Prezentarea și autoidentificarea „Familiei”

Iată prezentarea (autoidentificarea) pe care o face organizația pe site-ul său:

«„Family International” este o mișcare în care se disting două aspecte: pe de o parte credința creștină, iar pe de altă parte activitățile umanitare și de caritate. Convingerile creștine sunt forța care motivează membrii organizației The Family International să își pună viața în slujba îmbunătățirii condițiilor de viață ale lumii și ale societății în care trăiește.

Îmbunătățirea calității vieții este avută în vedere și în sens spiritual, și în sens practic. Ca urmare, proiectele inițiate și desfășurate de membrii organizației acoperă un domeniu larg: consiliere spirituală, organizarea de studii biblice, susținerea de seminarii și programe adresate unor diverse categorii profesionale în vederea sporirii eficienței muncii în echipă, distribuirea de produse alimentare și echipamente destinate celor aflați în situații critice, oferirea de servicii de îngrijire medicală pentru copiii care provin din medii sociale defavorizate. Astăzi, activitățile misionare și umanitare se desfășoară în aproape 100 de țări²³.

Acestei imagini de sine a mișcării religioase i se adaugă răspunsul la acțiunea mediului social în care „Familia” trăiește, la identificarea care i-a fost „atribuită” de către ceilalți. Acuzațiile și suferințele la care membrii organizației au fost supuși au devenit o motivație pentru reconstrucția comunitară: „În urma acestor hărțuiri, organizația a hotărât formularea explicită a regulilor după care se conduce astfel încât să aibă încă de la început un răspuns în fața acuzatorilor. Astfel, din anul 1986 s-au adoptat mai multe reguli explicite care se referă la atitudinea față de copii și față de viața sexuală și de familie. De la mijlocul anului 1989, s-a hotărât ca încălcarea acestor reguli să se sancționeze cu excomunicarea.

În ce privește situația minorilor în cadrul „Familiei”, Carta organizației adoptată în 1995²⁴ stipulează reguli de control al abuzurilor de minori în cadrul organizației și prevederi în măsură să asigure protecția, siguranța și îngrijirea corespunzătoare a minorilor.

Privitor la sexualitate și căsnicie, Carta stabilește că din punct de vedere teologic, „Familia” susține că relațiile heterosexuale între adulții care cad de comun acord reprezintă un miracol natural și pur „al creației lui Dumnezeu, un dar divin”. Viața sexuală este o chestiune privată, iar membrii organizației manifestă discreție în abordarea acesteia. Organizația vede în unirea prin căsătorie între un bărbat și o femeie o rânduire divină și relația ideală pentru creșterea copiilor și pentru formarea de familii stabile. „Convingerile noastre ca nevoile fizice, afective, psihologice și spirituale ale copiilor trebuie satisfăcute pe deplin și în mod competent au la bază tot argumentarea creștină”».

²³ (www.thefamilycee.org)

²⁴ (www.thefamily.org/dossier/charter/overview.htm)

VI. „Familia” în România. Hărțuirea prin atribuirea unei identități de stigmă

Conform autoidentificării, „Familia” este asociată în primul rând cu credința creștină, în al doilea rând cu activitățile umanitare și de caritate. În fapt, datorită vieții comunitare și discreției lor, interfața membrilor „Familiei” cu societatea se stabilește în primul rând prin acțiunile umanitare. Comunitățile create în București, Constanța și Timișoara au arătat o forță formidabilă în dezvoltarea unor proiecte de asistență, în special adresate copiilor și în particular celor aflați în mare nevoie. Lista acestora este prea mare pentru a încerca măcar o sinteză aici. Am aminti totuși sprijinul material și educațional dat unor spitale, centrelor de plasament (Pinocchio din sectorul 2, Centrul de plasament nr. 6, Sf. Maria din sectorul 5, Centrul de plasament nr. 5 din sectorul 6, Centrul de plasament Domnești, Grădinița nr. 44 din sectorul 1), acțiunile destinate copiilor din grădinițe (spectacole, mese), Campania pentru Ziua Mondială a Diabetului, proiect organizat de Family Services împreună cu parteneri în 2009 și 2010²⁵.

În ciuda acestor împliniri umanitare într-un mediu social plin de nevoi, activitatea „Familiei” a fost întâmpinată cu o ostilitate dramatică. De notat că transformarea „Familiei” într-o grupare stigmatizată începe cu negarea celor două dimensiuni ale sale. Pe de o parte, identitatea religioasă este când trecută sub tăcere, când marginalizată („Pentru ei Vechiul Testament este ca și inexistent”²⁶), când răsturnată: „Familia” își propune „o revoluție religioasă prin evanghelizarea sexuală”²⁷. Acțiunile umanitare sunt fie tratate cu deriziune²⁸, fie interpretate ca acoperire pentru fapte de corupție²⁹, fie un act culpabil în sine³⁰.

Hărțuirea organizației a fost sistematică și a avut ca țintă toate nucleele înființate în București, Constanța sau Timișoara. Cele mai recente materiale destinate să creeze presiuni asupra „Familiei” au vizat comunitatea din Timișoara. În articolul apărut în Evenimentul zilei, „Copiii Domnului”, șapte mirese pentru șapte sectanți, suspiciunea și ostilitatea sunt induse cititorului de la primele cuvinte: „Una dintre cele mai controversate secte internaționale «Copiii Domnului» și-a făcut „cuib” în România. Cea mai mare comunitate, formată din 21 de oameni, se află în Timișoara»³¹. Autoarea subliniază cu subtitluri ideea că activitatea organizației ar reprezenta o „înșelăciune”³². Asociația Contact – Counseling and Care, nume ce acoperă un nucleu al

²⁵ Institutul Național de Diabet, Nutriție și Boli Metabolice „N.C. Paulescu”, Asociația „Noi Orizonturi Familia”.

²⁶ *Andreea Strachină*, „Copiii Domnului”, șapte mirese pentru șapte sectanți (*www.evz.ro*), joi, 24 iunie 2010.

²⁷ *Gerhard Ernst*, Casa cu secta învăluită în mister (*www.adevarul.ro*), Timișoara, marți, 20 aprilie 2010.

²⁸ Copiii Domnului „...dăduseră și ceva donații. Câteva biciclete stricate” (*Mihai Rotaru*, Sex cu copii, în numele Domnului, Ziua de Constanța, sâmbătă, 14 februarie 2004).

²⁹ *Gerhard Ernst*, loc. cit.

³⁰ «Am aflat că activitatea caritabilă a „Familiei” nu s-a oprit aici. Ei au ajutat mai multe centre de plasament ale Direcției Județene pentru Protecția Copilului, spitale și școli» informează cu un ton acuzator Mihai Rotaru (*Mihai Rotaru*, loc. cit.).

³¹ *Andreea Strachină*, loc. cit.

³² Ibidem.

„Familiei”, în cooperare cu The Family International, ar fi „abonată la bani publici”. Ea profită de neștiința autorităților, căci a convins Regia Autonomă de Transport Timișoara să ofere în septembrie - octombrie 2009 un autobuz care a făcut curse „între tabăra de agrement de la Chevereșu Mare și Centrul Regional de Afaceri din Timișoara”. Aflăm totuși că transportul consta în ducerea a 40 de tineri între 17 și 18 ani la activitățile lor de voluntariat. Deși nu există niciun fapt care să vorbească despre abuzul banului public, tonul și interpretarea informațiilor împing cititorul spre ideea unei organizații mercantile – ultimul lucru care s-ar putea spune despre comunitățile „The Family”.

Urmează informațiile care ar arăta cine „este de fapt” organizația. „Credem că relațiile heterosexuale, practicate când Dumnezeu este de acord și întreprinse de adulți cu vârste legale, este o formă pură și naturală a Creației lui Dumnezeu, și deci a Scripturii”, citează ziarista Andreea Strachină pasajul de pe site-ul organizației. Ca să adauge: „În timp, realitatea a bătut cu mult ficțiunea. În casa „Copiii Domnului” din Timișoara, cei șapte copii sunt crescuți într-un mediu bolnav: părinții lor întrețin relații sexuale cu restul membrilor din „familie”. (...) Noi facem dragoste, nu sex. Ne punem emoțiile la comun. Dacă avem o bucată de pâine, i-o oferim celui ce are nevoie. La fel și cu sexul: dacă eu am un corp gol, iar tu unul, ți-l dau pe al meu să te încălzești”³³.

Citatele din interviu sunt scoase din context, calificate de către ziaristă cu termeni de genul „mediu bolnav”, puse în proximitatea acuzației de corupție, cu scopul de a produce în final imaginea unei comunități periculoase și promiscue. Sunt adăugate referiri la un scandal implicându-l pe Noah Thomos, fost membru al grupării, autorul unui documentar despre „Copiii Domnului” din anul 1982, și imagini care par a proveni dintr-o carte distrusă de organizația anticult acuzatoare a „Copiilor Domnului” – dar „copii ale ei încă există”, se explică autoarea articolului.

Folosirea de către ziariști a unor informații la care în mod obișnuit accesul este dificil sau cel puțin presupune o lungă muncă de investigație, face legătura dintre cazurile MISA și „Copiii Domnului”, trimitând la politica serviciilor de informații românești față de noile grupări spirituale, esoterice sau exotice. La începutul anilor 2000, Serviciul Român de Informații (SRI) a făcut public programul său de interpretare a tematicii religioase împărțind actorii religioși în „aria de spiritualitate europeană”³⁴, și cei ce reprezintă o amenințare la adresa securității naționale. Documentarul publicat pe *site*-ul instituției (www.sri.ro), „Nocivitatea unor secte insinuate în ultimii ani pe spațiul românesc”, a plasat grupările religioase minoritare spiritualiste, esoterice și exotice, numite nediferențiat „secte”, alături de teroriști, de crima organizată și de fundamentalismul islamic³⁵.

Documentarul SRI a inclus „Copiii Domnului” între sectele deosebit de virulente, care practică doctrine eclecticice și sub a căror „fațadă” se discern eforturile unor centre de coordonare mondială de a impune o „nouă ordine”, nu numai cultică sau

³³ Ibidem.

³⁴ Cultele spiritualității europene ar fi recunoscutibile prin caracterul unitar și exoteric al doctrinei: „Spre exemplu, cultele creștine propagă o doctrină teologică explicită, accesibilă, care se regăsește în aceeași formă atât în materialele de catehizare, destinate publicului larg, cât și în materialele teologice, vehiculate la cele mai înalte nivele ale structurii ecleziastice respective” (*Gabriel Andreescu*, Evoluția culturii drepturilor omului *versus* evoluția culturii de securitate, în *Revista Română de Drepturile Omului* nr. 28/2004, p. 52).

³⁵ *Gabriel Andreescu*, loc. cit., p. 49-60.

socială, ci și politico-economică³⁶. În sprijinul acuzațiilor sale, SRI a falsificat pur și simplu datele, susținând că gruparea „Copiii Domnului” ar fi interzisă în cele mai multe țări europene.

La puțin timp după apariția documentarului SRI, mai multe ziare au început să publice articole cu acuzații senzaționale la adresa unor grupări religioase ajunse în România. Ele au preluat date de pe site-ul SRI sau au adăugat susțineri al căror caracter aberant și deseori contradictoriu făcea trimitere la aceeași instituție. Referirile la detalii vehiculate în media străină, la care autorii ar fi avut cu greu acces, sugerau că acestea sunt texte comandate pe linia serviciilor de informații. „În urma unor informații am reușit să descoperim o celulă a „Copiilor lui Dumnezeu” la Agigea, începea articolul său, într-o atmosferă de *policier*, un ziarist al cotidianului Ziua de Constanța, la mijlocul anului 2004, pentru a concluziona în subtitlul boldit: „una dintre cele mai imorale secte”. Investigațiile în acest caz ale Comitetului Helsinki Român au arătat că afirmațiile ziaristului care, dacă ar fi fost reale, ar fi avut consecințe penale – imediat puse în lucru de Parchet în asemenea cazuri – sunt pure invenții.

În perioada imediat următoare lansării documentarului SRI, legătura dintre serviciul român și articolele din presă era bătaoare la ochi. Este posibil, având în vedere stilistica materialelor apărute, ca și campaniile recente împotriva „Familiei” să aibă ca sursă acțiunii din interiorul SRI. Totuși, astăzi, o astfel de filiație e mai greu de pus în evidență.

Chiar și dacă hărțuirea „Familiei” a fost doar inițiată de către Serviciul Român de Informații, tema protecției comunității capătă o gravitate deosebită, întrucât prinderea unui grup „la mijloc”, între o societate cu o slabă tradiție democratică și autorități cu instincte polițienești poate duce, precum în cazul MISA, la excluderi și violențe. Rămâne teoretic posibilitatea grupărilor hărțuite de a se adresa justiției. Cel puțin una dintre aceste grupări, Ananda Marga a făcut plângere împotriva ziarului în care a fost calomniată și a câștigat. Lupta în justiție este însă dificilă, iar pentru o organizație religioasă dedicată spiritului lui Isus, ridică obstacole principiale.

VII. Identitate, minoritate și criteriul puterii

În discuția stârnită de articolul „*Copiii Domnului*” = *prostituție și șantaj* postat la 2 februarie 2008 pe un site ortodox, care preia poncifele cunoscute la adresa „Familiei”, o cititoare a răspuns pe forum: „...oamenii ăștia merită să li se rupă pielea cu penseta și să fie incinerați în carne vie”³⁷. Cuvintele tinerei nu fac decât să ilustreze uriașa agresivitate socială și, implicit, nevoia de a întări mijloacele de protecție a grupurilor celor mai vulnerabile, victimele dintâi ale eventualelor deturnări de frustrări sociale.

După apariția articolului „*Copiii Domnului*”, *șapte mirese pentru șapte sectanți* din Evenimentul Zilei, un grup de tineri care semnează cu titlul „Naționaliștii Auto-

³⁶ În urma contestației depuse de „Familia” și a protestului Comitetului Helsinki Român, SRI a eliminat din documentarul său, începând cu 29 octombrie 2004, referirile la „Copiii Domnului”.

³⁷ (<http://bisericasecreta.wordpress.com/2008/02/02/copiii-domnului%E2%80%9D-prostitutie-si-santaj/>)

nomi” au răspândit în luna iunie 2010 zeci de afișe cu enunțul „Oprți pedofilia și incestul. Pedofilii nu sunt în siguranță în orașul nostru”, iar peste 30 de copii ale articolului au fost lăsate în cutiile poștale³⁸. Urmarea a fost mobilizarea vecinilor și a părinților care își aduceau copiii la grădinița din apropiere. Presa a intervenit din nou pentru a amplifica tensiunile³⁹. Se observă, în acest sens, un fel de repetare a strategiei din cazul MISA: intervenția unor autorități care acționează parțial subversiv, a presei transformate într-un instrument al grupurilor de interese, a „părinților”, categorie generică, dar cu forță de legitimare publică, a unei opinii publice în a cărei concepție despre societate este dominantă ideologia excluderii. Se observă în plus față de ce se întâmpla în anii '90 - prima parte a anilor 2000, structurarea unor grupuri de tip extremist autonome care se mobilizează imediat sub influența semnalelor ce răspund nevoii lor de acțiune militantă.

Într-un astfel de context ni se pare că un răspuns la amplificarea pericolului care apasă asupra grupurilor neconvenționale constă în regândirea temelor unor grupuri precum MISA ori „Familia”. Conștientizarea extremei lor vulnerabilități motivează definirea acestora în termeni de minoritate. Având în vedere că locomotiva diabolizării lor este practica sexuală neconvențională, criteriu ce pare să mobilizeze într-un mod straniu opinia publică românească⁴⁰, cele două grupuri au statut de „minorități de practică sexuală”.

Perspectiva permite punerea în valoare a jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului care condamnă catalogarea unor persoane aparținând minorităților, de către reprezentanții autorităților statului, în termeni negativi: „utilizarea forței împotriva persoanelor dintr-o minoritate etnică *sau oricare alta* este extrem de relevantă la stabilirea existenței sau nu a violenței nelegale, induse de ură (*s.n.*)⁴¹”.

În situații în care discriminarea și hărțuirea unor grupuri minoritare devine foarte gravă, aceeași jurisprudență CEDO deschide calea spre invocarea art. 3 al Convenției europene a drepturilor omului referitor la tratamente inumane ori degradante. Deși fosta Comisie Europeană a Drepturilor Omului a introdus această perspectivă și ca expresie a importanței speciale acordată „discriminării rasiale”, întrucât „tratamentul diferențiat aplicat unui grup de persoane datorită rasei poate fi capabil a constitui tratament degradant în circumstanțe în care tratamentul diferențiat pe baza altor criterii, precum limba, nu ar pune astfel de probleme”⁴², ea poate fi extinsă și la alte categorii de mare risc. În particular, capacitatea practicilor sexuale neconvenționale între adulți care consimt de a crea mobilizarea populației pentru excluderea și supunerea lor la violențe motivează punerea acestora sub umbrela sistemului de protecție a minorităților.

³⁸ *Georgeta Petrovici*, Acțiuni de protest împotriva sectei „Copiii Domnului”, Evenimentul Zilei, joi, 24 iunie 2010.

³⁹ *Ibidem*.

⁴⁰ Este scris „într-un mod straniu”, întrucât opinia publică pare că este atrasă de poveștile sexuale sordide – a se vedea așezarea în fruntea audienței, la presa scrisă, a ziarelor *Cancan*, *Libertatea* și *Click*.

⁴¹ A se vedea cauza *Nachova și alții c. Bulgaria*, hotărârea din 26 februarie 2004, paragraf 162.

⁴² *Asiaticii Est Africani c. Marea Britanie*, hotărârea nr. 4403/70 din 14 decembrie 1973; cauza *Moldovan și alții c. România*, hotărârea din iulie 2005.